

D ů v o d y:

Nelze o tom pochybovati, že žalobce nejednal bezvadně, neuposlechnuv příkazu Dra A., aby záležitost firmy Sch. v Drážďanech zůstala ležeti, až se vrátí z Vídně. Než jde o to, lze-li v tom spatřovati důvod k okamžitému propuštění, zejména zda se žalobce jednáním tím stal nehodným důvěry zaměstnavatele (§ 27, odstavec první zákona o obch. pom.). Otázku tu jest řešiti v souvislosti s celkovým skutkovým stavem, jak byl zjištěn. Žalobce byl povolán, aby řídil a obstarával záležitosti prodejny. Byl ředitelem prodejny, příslušelo mu obstarávati všechny záležitosti, spojené s prodejem a dodáním, ve jménu dodavatele, dle potřeby i jménem vlastním. Prodejna byla oprávněna prodávati za ceny, jež poradcové určili. Nelze v tomto směru přehlédnouti, že až do příchodu Dra A. prodejna, když došly nabídky nebo dotazy a žalobce byl buď na cestách nebo na dovolené, zaslala nabídky nebo dotazy za žalobcem a žádala, by r o z h o d l, zda a za jakou cenu a za jakých podmínek nabídky mají býti přijaty nebo za jakou cenu a za jakých podmínek má býti uchazečům učiněna nabídka. Jak důležité postavení žalobce zaujímal, vysvítá také z toho, že sám Dr. A. ho pověřil intervencí ve schůzích, jež směřovaly k uskutečnění kartelu za účelem zvýšení cen kaolinových výrobků, a to ještě po té, když mu byla dána výpověď. Než přes to nebyl žalobce oprávněn, nedbati příkazu Dra A. Ovšem jest na druhé straně uvážiti, že nebyly zjištěny skutečnosti, z nichž bylo by lze důvodně usuzovati, že žalobce měl v úmyslu, ohrožovati neb poškozovati zájmy zaměstnavatelovy a že by byl nedbal zájmů jeho zejména při uzávěrce s firmou Sch. Nelze to zejména vyvozovati z toho, že učinil uzávěrku s touto firmou před schůzí k uskutečnění kartelu. Vždyť nebylo jisto, dojde-li vůbec ke kartelu, a bylo zjištěno, že krátce před uzávěrkou s firmou Sch. v roce 1916 prodala pražská prodejna větší množství kaolinu i jiným firmám a že i západočeské kaolinové a šamotové továrny nabízely a prodávaly různým firmám dne 17. a 20. října 1916 kaolin. Při uzávěrce musil ovšem žalobce čítati s přítomnou konjunkturou. Uplatňoval-li při kartelové schůzi návrh na zvýšení cen, bylo to jen přirozeno, poněvadž zvýšení cen bylo účelem této schůze, a nelze z toho již usuzovati, že by uzávěrkou před kartelem za ceny nižší byl měl v úmyslu poškozovati zájmy zaměstnavatelovy. Sluší tu zejména poukázati k tomu, že jest i mezi znalci spor o tom, zda prodej kaolinu firmě Sch. bylo považovati za nevýhodný. Překročil-li žalobce za tohoto stavu věci při uzávěrce Sch-ově příkaz mu daný, nelze z toho již usuzovati, že se stal svým jednáním nehodným důvěry zaměstnavatelovy.

Čís. 448.

Povinnost dráhy k náhradě za zavazadlo, uložené v nádražní šatně, jež zřízenec dráhy vydal z hrubé nedbalosti osobě neoprávněné, nepodléhá co do výše obmezení § 39, odstavec třetí, želez. tarifu díl I.

(Rozh. ze dne 16. března 1920, Rv I 133/20.)

Žalobkyně, přijedši na nádraží v Praze, ubírala se do nádražní šatny, by uložila tam cestovní koš. Dříve, nežli došla ku šatně, přetrhl se jí motouz u koše a jakýsi mladík, jenž se k tomu přihodil, pomohl jí koš zavázati. Po té dala žalobkyně koš do šatny a obdržela od garderobierky ukládací lístek. Asi půl hodiny po odchodu žalobkyně objevil se u šatny onen mladík, jenž jí byl pomáhal koš zavázati a tvrdě garderobierce, že jeho matce byla ve voze pouliční dráhy odcizena peněženka s ukládacím lístkem na zavazadla, žádal, by koš nebyl ze šatny nikomu vydán. Za nějakou chvíli vrátil se opět, vykázal se garderobierce voenskou legitimací a, udav obsah koše, žádal za jeho vydání. Garderobierka, přesvědčivši se o tom, že údaj mladíka o obsahu koše jest správným, koš mu vydala. Mladík byl však podvodníkem, žalobkyně koš nedostala a domáhala se na žalovaném železničním eráru náhrady plné hodnoty koše a obsahu. Žalovaný namítal zejména, že ručí pouze do výše 100 K. *Procesní soud první stolice* vyhověl žalobě v plném rozsahu, mimo jiné z těchto důvodů: Co se týče výše škody, stanoví prováděcí nařízení III. k § 39 žel. dopr. ř., že náhrada při ztrátě, úbytku, poškození neb opožděném vydání zavazadla činí nejvýše 100 K' za kus. Toto prováděcí nařízení bylo v tarifu řádně vyhlášeno, mimo to i na ukládacím lístku, žalobkyni vydaném, vyznačeno, a dlužno proto za to míti, že žalobkyně uzavřela schovací smlouvu pod právě řečenou podmínkou, aniž lze rozlišovati, zda příčinou ztráty, úbytku, poškození neb opožděného vydání byla hrubá nedbalost či pouhé nedopatření. Hledíc k doslovu prováděcího nařízení nemůže býti pochybnosti o tom, že obmezení co do výše ručení dráhy vztahovati dlužno jen na případy, v citovaném nařízení přesně vytčené, t. j. na ztrátu, úbytek, poškození neb opožděné vydání předmětů, do uschování daných. V případě, o němž jde, nejedná se však ani o ztrátu, ani o jiný případ, v prováděcím nařízení jmenovaný, nýbrž o škodu, která žalobkyni povstala tím, že garderobierka vydala zavazadlo osobě třetí, k jeho přijetí neoprávněné. Z toho plyne, že prováděcí nařízení III. k § 39 žel. dopr. řádu se nevztahuje na tento případ, a že proto dráha nemůže s úspěchem uplatňovati toto ustanovení, obmezující její ručení co do výše, nýbrž že v tomto případě ručí dráha jako schovatelka dle všeobecných předpisů §§ 1295 a násl. obč. zák. V jednání garderobierky spatřuje soud hrubou nedbalost, a proto dráha jest povinna nahraditi žalobkyni plnou škodu, kterou žalobkyně utrpěla. Náhrada škody té záležitosti dle §§ 1323 a 1324 obč. zák. v tom, že má býti uvedeno vše do předešlého stavu, a když tak — jako v tomto případě — učiniti nelze, má býti nahrazena odhadní cena. *O d v o l a c í s o u d* přiklonil se ku stanovisku první stolice.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Za zavazadla, uložená v nádražní šatně, ručí dráha jako schovatel (§ 39 dopr. ř.). Dráze náleží, by jednak zavazadla pečlivě opatrovala, jednak je v téměř stavu, v jakém je převzala, svého času vrátila (§ 961 obč. zák.). Přímou ze smlouvy schovací práva jest dráha ukládateli ze škody, prýšticí z toho, že v tom aneb onom směru na povinnostech svých se prohřešovala, tudíž v podrobnostech ze škody, způsobené ztrátou,

úbytkem nebo poškozením zavazadla, jež přivoděny opomenutím pečlivého dozoru, jakož i ze škody, způsobené opožděným vydáním zavazadla. Poněvadž pak povinnost k opatrování ukládá se schovateli dle přirozené povahy věci vůči osobám třetím, jež pokoušely by se, věc si osobiti nebo na ni působiti, jest nakládání s věcí uloženou, jež předsevzal by schovatel sám, o sobě činem bezprávným, škoda, způsobená tím ukladatel, neprýští ze zanedbání pečlivého opatrování věci, nýbrž jest výsledkem bezprávné pozitivní činnosti schovatelovy. Nakládal-li schovatel bezprávně s uloženou věcí tak, že pozbyl tím možnosti restituční, nelze mluvíti o věci ztracené, t. j. věci, jež zanedbáním opatrovací povinnosti dostala se mimo dosah schovatelovy moci, nýbrž jde v pravdě o věc, jež schovatelem protiprávně byla osobě třetí zadána. Na tento případ však ustanovení §u 39, odst. III. želez. tarifu díl I., rozšiřovati nelze. Vždyť jinak za výkupné nejvýše 100 K skytala by se zaměstnancům dráhy možnost, by s uloženými zavazadly i úmyslně bezprávným způsobem nakládali, najmě zavazadla značné ceny za řečené nepatrné výkupné si osvojili. Vylučovati, pokud se týče co do výše obmezovati náhradní povinnost z dolosního nakládání s uschovaným zavazadlem přičilo by se dobrým mravům. A obmyslnosti rovná zákon co do náhradní povinnosti hrubou nedbalost (§ 1324 obč. zák.). Že pak osoba, pověřená drahou dozorem v nádražní šatně, počínala si v tomto případě s hrubou nedbalostí, dolíčila správně již prvá stolice a udala pro toto své stanovisko důvody, jež vývody dovolání nejsou nikterak vyvráceny.

Čís. 449.

Nárok proti veřejnoprávnímu svazu na náhradu škody, již veřejnoprávní svaz zapříčinil tím, že veřejné, jím spravované cesty neudržoval ve stavu, poškození uživatelů cesty vylučujícím, jest nárokem soukromoprávním.

(Rozh. ze dne 16. března 1920, R II 37/20.)

Žalobkyně domáhala se na silničním výboru v Z. na Moravě náhrady škody, opírajíc se o ustanovení §§ 1295 a násl. obč. zák. proto, že kůň její probořil se na silničním můstku, který překleňuje potok, podtékající okresní silnici a zlomil si při tom nohu, následkem čehož musel býti poražen. Proti žalobě vznesl žalovaný námitku nepřipustnosti pořadu práva, již soud prvé stolice vyhověl a žalobu odmítl. **Důvody:** Dle tvrzení žalobkyně odpovídá prý zažalovaný silniční výbor za škodu proto, že můstek, který měl rozpětí asi 1 m 20 cm, měl klenbu zhotovenou z méně cenného lámaného kamene, a klenba sama byla provedena na plný oblouk. Můstek byl vysoko zaklenut, tak že téměř klenby vyčnívalo značně nad povrch silnice. Klenutí můstku je jen 30 cm silné, nedostatečné a nebyl na něm žádný štět, nýbrž jen asi 2 cm silná vrstva šterku, tak že při deštivém počasí voda vnikala do spár, spojovací materiál rozmočila, následkem čehož jednotlivé kameny klenby se uvolnily, kola nákladů, po můstku jezdící, zarývala se do nedostatečného šterkování, jela přímo po klenbě, tato se otrásala, oblouk klenby se deformoval, a mimo to kámen v klenbě za toho stavu věci zvětral, a když kůň přímo